

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **B.**, a.s., D.X., B., IČO: X., zast. JUDr. E.G., advokátkou, Advokátka kancelária, G., s.r.o., L.X., B., proti žalovanému v 1. rade: **P.M. – I.**, miesto podnikania C.X., D., IČO: X., zast. opatrovníčkou JUDr. A.S., vyššou súdnou úradníčkou súdu a žalovanému v 2. rade: **I.B.**, bytom B.X., zast. JUDr. J.K., vyššou súdnou úradníčkou súdu, **o zaplatenie 237.704,- Sk s prísl.**, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 14. mája 2007 č. k. 36 Cb 87/2006-86, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 14. mája 2007 č.k. 36 Cb 87/2006-86 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 237.704,- Sk s príslušenstvom.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal zaplatenia žalovanej sumy z titulu neplnenia leasingovej zmluvy.

Súd vo veci vydal platobný rozkaz, ktorý pre nemožnosť jeho doručenia žalovaným zrušil.

Vzhľadom na to, že miesto pobytu žalovaných nebolo súdu známe, súd im ustanovil opatrovníkov podľa § 29 ods. 2 O.s.p., ktorí navrhli vec prejednať a rozhodnúť.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a zistil, že žalobca so žalovaným v 1. rade uzavrel leasingovú zmluvu č. 0693/22, predmetom ktorej bol nájom a následná kúpa ojazdeného motorového vozidla Volkswagen Polo 1,4i. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli všeobecné zmluvné podmienky leasingu a žalovaný v 1. rade ako nájomca, sa zaviazal zaplatiť 36 mesačných splátok, províziu 3.710,- Sk a zálohu na nájom 95.400,- Sk. Žalovaný v 1. rade zaplatil len 11 leasingových splátok po 5.410,- Sk, províziu 3.710,- Sk a zálohu 95.400,- Sk t.j. spolu sumu 159.040,- Sk. Ďalšie splátky nezaplatil, čím podstatne porušil zmluvnú povinnosť a žalobca od leasingovej zmluvy odstúpil. Listom zo dňa 31.5.2004 žalobca zaslal žalovanému v 1. rade vyúčtovanie pri predčasnom ukončení leasingovej zmluvy, podľa ktorého mal žalovaný v 1. rade zaplatiť 159.944,- Sk.

Vyhlásením ručiteľa k leasingovej zmluve prevzal žalovaný v 2. rade ako ručiteľ povinnosť uspokojiť žalobcu ako veriteľa, ak si žalovaný v 1. rade ako dlžník nesplní záväzok zo zmluvy.

Súd mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že žaloba bola podaná dôvodne. Účastníci uzavreli zmluvu, predmetom ktorej bol nájom a následná kúpa ojazdeného motorového vozidla Volkswagen Polo 1,4i v súlade so všeobecnými zmluvnými podmienkami leasingu, ktoré žalovaný v 1. rade akceptoval, avšak dojednania v zmluve nedodrжал a za motorové vozidlo riadne dohodnuté splátky nezaplatil.

V dôsledku porušenia zmluvných povinností žalovaného v 1. rade a následného odstúpenia žalobcu od leasingovej zmluvy v zmysle § 373 Obch. Z. a čl. XI bodu 2 posledného odseku všeobecných zmluvných podmienok leasingu, zaviazal súd žalovaného v 1. rade na náhradu škody v zmluvne dohodnutom rozsahu v sume 159.944,- Sk, keďže je nesporné, že túto sumu doteraz žalobcovi neuhradil. V § 544 ods. 1,2 Obč. z. a čl. XI bodu 6 všeobecných zmluvných podmienok leasingu, zaviazal súd žalovaného v 1. rade i na zaplatenie dohodnutej zmluvnej pokuty vo výške 0,2% denne z dlžnej sumy 159.944,- Sk od 31.6.2004 do 2.3.2005 v sume 77 760,- Sk a zo sumy 159 944,- Sk od 3.3.2005 do zaplatenia, keďže je nesporné, že žalovaný v 1. rade bol so zaplatením sumy 159.944,- Sk v omeškani. V dôsledku omeškania žalovaného v 1. rade so zaplatením sumy 159.944,- Sk ho súd zaviazal v zmysle § 365, § 369 ods. 1 Obch. Z. i na zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy 159.944,- Sk od 31.6.2004 do zaplatenia.

Keďže žalovaný v 1. rade napriek výzve žalobcu zo dňa 31.5.2004 v žalobcom určenej primeranej dobe, nesplnil povinnosť uhradiť škodu v sume 159.944,- Sk, zaviazal súd v zmysle § 303, § 306 ods. 1 Obch. Z. v súlade s vyhlásením ručiteľa zo dňa 4.6.2002 i žalovaného v 2. rade, ako ručiteľa spoločne a nerozdielne so žalovaným v 1. rade zaplatiť žalobcovi sumu 237.704,- Sk so 14% ročným úrokom z omeškania zo sumy 159.944,- Sk od 31.6.2004 do zaplataenia a s 0,2% dennou zmluvnou pokutou zo sumy 159 944,- Sk od 3.3.2005 do zaplataenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhého žalovaného.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Generálny prokurátor podal proti rozsudku Okresného súdu v Trenčíne na základe podnetu žalovaného v 2. rade mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p.

Z odôvodnenia dovolania vyplýva, že žalovaný v 2. rade podal podnet generálny prokurátor SR na podanie mimoriadneho dovolania s odôvodnením, že zásielky súdu v predmetnom konaní, mu neboli riadne doručované na adresu jeho trvalého bydliska uvedenú v registri obyvateľov, hoci sa tam zdržuje. O konaní sa dozvedel až po doručení upovedomenia o začatí exekučného konania.

Rozhodnutím súdu prvého stupňa bol podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon a poukázal na príslušné ustanovenia § 1, § 2, § 6, § 29 ods. 2, § 132 O.s.p., ktorými sa súd pri rozhodovaní neriadil.

V odôvodnení mimoriadneho dovolania poukázal na obsah rozsudku a zameril sa najmä na doručovanie. Žalovaný v 1. rade zásielku zo súdu v odbernej lehote neprevzal a doručienka žalovaného v 2. rade, sa súdu vrátila späť s tým, že adresát je na adrese P.X., D. neznámy (na l.č. 38). Následne súd požiadal o doručenie písomnosti pre žalovaných Obvodné oddelenie Policajného zboru D.. Zo správy Obvodného oddelenia PZ D., je zrejmé, že sa nepodarilo zásielku žalovanému v 2. rade, I.B., doručiť na adresu uvedenú súdom, lebo tento má trvalý pobyt uvedený na adrese B.X., okr. I. (č. I. 42), a žiadosť o doručenie bol zaslaný Obvodnému oddeleniu PZ I. na priamu realizáciu. Obvodné oddelenie PZ I. oznámilo, že zásielku žalovanému v 2. rade, sa nepodarilo doručiť, pretože súpisné domové číslo X. sa v obci B. nenachádza (č. 1. 45). Na základe týchto

informácií Okresný súd v Trenčíne uznesením z 27. marca 2006 č. k. 37Rob 170/2005-52 platobný rozkaz z 27. septembra 2005 č. k. 37Rob 170/2005-35, zrušil. V ďalšom šetrení Okresný súd v Trenčíne, na základe vyjadrenia Mestského úradu D. zistil, že žalovaný v 2. rade - I. má od 18. novembra 2003 adresu I. – B. (č. 1. 61). Podľa Registra obyvateľov, B.B. má žalovaný v 2. rade, I.B., trvalý pobyt od 18. novembra 2003 na adrese B.X., okr. I. (č. 1.65).

Napriek týmto zisteniam mal súd za to, že pobyt žalovaného nie je známy a ustanovil mu uznesením z 12. marca 2007 č. k. 36Cb 87/2006-75 podľa § 29 ods. 2 OSP opatrovníka. Následne súd konal a doručoval rozsudok zo 14. mája 2007 č. k. 36Cb 87/2006-86 iba žalobcovi a opatrovníkovi. Týmto postupom a rozhodnutím súdu bol porušený zákon.

Zmyslom postupu súdu podľa § 29 OSP je zabezpečiť účastníkovi konania kvalifikované zastúpenie, resp. i ochranu jeho procesných práv, kedy súdom ustanovený opatrovník, by mal vykonávať všetky procesné úkony za žalovaného a tým dôsledne hájiť jeho záujmy.

Právo zúčastniť sa prejednávanej veci, vyjadriť sa k jednotlivým procesným návrhom a vykonaným dôkazom, domáhať sa preskúmania rozhodnutia v inštančnom postupe – je právom každého účastníka konania a to v každom štádiu konania. Aj neprítomnému účastníkovi konania, musí byť zaistená potrebná ochrana jeho záujmov v súlade so záujmami spoločnosti.

V prípade postupu súdu podľa § 29 ods. 2 OSP by mal súd zvažovať predovšetkým záujem účastníka, na strane ktorého je inak daná možnosť ustanovenia opatrovníka. Nesprávnym postupom súdu, môže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom.

Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza aj vtedy, ak súd účastníkovi konania ustanoví opatrovníka, hoci k takémuto opatreniu neboli splnené podmienky uvedené v ustanovení § 29 ods. 2 OSP, čím okrem iného bol účastník zbavený možnosti domáhať sa preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa formou podania riadneho opravného prostriedku. Vydaniu rozhodnutia o ustanovení opatrovníka účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, musí preto predchádzať prešetrenie toho, či sú dané všetky podmienky pre takýto postup a či nie je na mieste iné opatrenie. V danej veci postup Okresného súdu

v Trenčíne, ktorý predchádzal vydaniu uznesenia o ustanovení opatrovníka žalovanému v 2. rade, bol v rozpore s ustanovením § 29 ods. 2 OSP. Súd sa napriek tomu, že mu O., Mestský úrad D., ako aj Register obyvateľov, oznámili adresu žalovaného v 2. rade od 18. novembra 2003 uspokojil so správou O., že súpisné číslo č. X. v obci B. nie je a nezisťoval ďalej pravdivosť tohto tvrdenia.

Okolnosť neznámeho pobytu účastníka konania sa musí vždy hodnoverne preukázať a táto povinnosť zaťažuje súd, ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie, či pobyt účastníka konania je skutočne neznámy. Okresný súd v tomto prípade tak nepostupoval. Napriek tomu, že súd vykonal úkony na zistenie pobytu žalovaného v 2. rade, ktorý sa zdržiaval v mieste trvalého pobytu, a ktorého zmenu ku dňu 18. novembra 2003 riadne nahlásil, hodnoverné informácie o jeho pobyte z neznámych dôvodov ignoroval.

Za podmienok uvedených v § 243e ods. 1 OSP a § 243f ods. 1 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ OSP, podal na základe podnetu účastníka konania mimoriadne dovolanie proti právoplatnému rozsudku Okresného súdu v Trenčíne zo 14. mája 2007 č. k. 36Cb 87/2006-86, lebo týmto rozhodnutím bol porušený zákon a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov tohto účastníka, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než mimoriadnym dovolaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1) prejednal dovolanie generálneho prokurátora SR podané v súlade s ust. § 243e v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1) a zistil, že dovolanie je dôvodné a podané v zákonnej lehote (§ 243g).

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Z dôvodov uvedených v § 237 O.s.p., je možné dovolaním napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu, bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah, alebo povahu predmetu konania. Spôsobilým predmetom dovolania je podľa tohto ustanovenia rozhodnutie vydané odvolacím súdom v odvolacom konaní. Na to, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O.s.p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1). V prípade, že dovolací súd zistil, že

rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p., nie je však daná len tvrdením dovolateľa, ale len skutočnosťou, že k vade v zmysle § 237 rozhodnutím odvolacieho súdu skutočne došlo.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Citované ustanovenie výslovne dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti s postupom súdu, teda s procesnou činnosťou súdu, ktorá sama o sebe nemá výraz v súdnom rozhodnutí. Odňatím možnosti konať pred súdom, zákon rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov, a ktoré mu boli postupom súdu znemožnené.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalovanému v 2. rade, bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď mu bol ustanovený opatrovník bez toho, aby sa súd pokúsil súdne zásielky doručovať na adresu zistenú dotazom na register obyvateľstva. Dovolací súd sa teda stotožnil s názorom vysloveným v mimoriadnom dovolaní, ohľadne porušenia procesných práv účastníka konania súdom prvého stupňa, a tým splneniu predpokladov dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolaniu generálneho prokurátora SR vyhovel a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 243b ods. 4 v spojení s ust. § 242 ods. 2 O.s.p. v znení novely č. 384/2008 Z.z. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne i o trovách konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. novembra 2008

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková